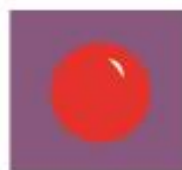

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Dagplejen Jammerbugt Kommune
2024

DEN KOMMUNALE DAGPLEJE

Evaluering af den pædagogiske læreplan i dagplejen 2024:

LEG

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over det sidste år?

Hele dagplejen har fra sommeren 2023 til forår 2024 haft fokus på legen som er en del af det pædagogiske grundlag i den styrkede pædagogiske læreplan. Vi har i perioden sat særligt fokus på legen ud fra et ønske om at øge bevidstheden om legens betydning for børns trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Bevæggrunden herfor er, at leg har betydning for børns sociale og personlige læring og udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes, for at alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for alle børn.

Ligeledes har vi ønsket at sætte fokus på det pædagogiske grundlag denne gang, da tilsynsrammen har ændret sig, hvilket har krævet en omstillingsproces for dagplejere og dagplejepædagoger.

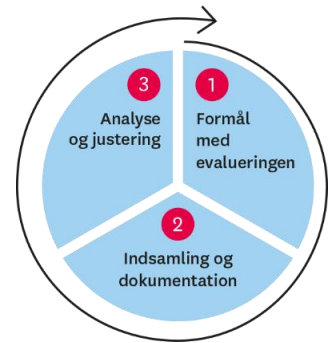
Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Daglejepædagogerne har organiseret deres evalueringskultur ved at tage udgangspunkt i SMTTE-modellen i arbejdet med fokuspunktet leg.

Der har været løbende evaluering på følgende måder:

- Pædagogisk vejledning hos dagplejere og i legestuer med udgangspunkt i udleveret og gennemgået materiale omkring leg fra Danmarks Evalueringsinstitut EVA.
- Tilsyn med afsæt i det pædagogiske grundlag, hvor leg indgår.
- Workshop, hvor alle har præsenteret deres arbejde og refleksioner omkring leg som en afsluttende evaluering.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte

Vores formål i dagplejen med evalueringen har været at reflektere mere over, hvordan vi arbejder med leg og få nuanceret vores tanker omkring børns leg med det pædagogiske grundlag som ramme. I dagplejen forholder vi os løbende reflektivt til, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes leg. Hvordan dagplejerens rolle er i legen med børnene, hvordan legekulturen udvikles, hvilke lege-stemninger, der gives plads til og hvilke legeformer, der tilbydes. Her har evalueringen været et godt redskab.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Ved vejledningsbesøg hos dagplejere og i legestuer har der været indsamlet dokumentation omkring arbejdet med leg. Ligeledes på tilsyn.

Dagplejernes interne vidensdeling har ligeledes bidraget til dokumentation omkring leg

Workshop med præsentation af arbejdet med og tanker omkring leg. Alle dagplejere har været med til at lave evalueringen, da alle har bidraget med eksempler og dokumentation fra deres praksis, hvilket blev vist på workshop.

Alle dagplejere har svaret på refleksionsspørgsmål i forhold til hele processen omkring leg.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse? (analyse)

Rammen for arbejdet med fokuspunktet leg har taget udgangspunkt i den styrkede pædagogiske læreplan samt materialer fra EVA. På baggrund af dette har der, i dagplejepædagoggruppen, været udarbejdet en plakat "Børns leg", som alle dagplejere har modtaget.

Plakaten har fungeret som afsæt i forhold til tilrettelæggelse samt justering af det pædagogiske læringsmiljø hos den enkelte dagplejer og i legestuen. Ligeledes har plakaten medvirket i vores analyse af sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse

Børns leg

Dagplejers rolle i legen

Dagplejer er **opmærksom på og støttende i venskabsrelationer og børnefællesskaber.**

Dagplejer er **opmærksom på og støttende i forhold til børnenes personligheder og behov for støtte i legen.** f.eks. genert barn, barnets aktivitetsniveau, barnets kommunikative evner og andre kulturelle koder.

Dagplejer skaber en rig legekultur ved:

Gå bagved og sætte rammerne:

- Skabe sammenhængende legetid
- Styrke muligheden for fordybelse og udvikling ved at blive der, hvor børnene leger
- Beskytte leg mod afbrydelser, f.eks. ved selv at være fleksible i planlægning af dagen
- Reflektere fagligt med andre dagplejere og pædagoger på baggrund af observationer af børnenes leg og børnenes perspektiver

Gå ved siden af og guide:

- Involvare sig afstemt legen ved at være opmærksom på, hvordan børnene reagerer på nye tiltag - og støtte at de prøver sig frem
- Give legen ny energi med idéer og støtte til indhold, organisering og materialer til legen
- Lege med på børnenes præmisser uden at forstyrre eller overtage legen
- Agere rollemodel med legeviden og forstærke legen sprogligt og kropsligt

Gå foran og støtte:

- Igangsætte fælleslege, der styrker fællesskaber, hvor alle må være med
- Opbygge børns legeviden og kompetencer via planlagt leg i mindre grupper
- Styrke relationer mellem børn og lade børnene få øje for hinandens legeviden og ressourcer
- Samarbejde med forældrene om inkluderende legekultur

Stemninger børn kan udtrykke under leg

Hengiven stemning: Sagte bevægelser, rolig omgang med ting og kontinuitet i legen. F.eks. lægger et barn en dukke i seng og tager den op flere gange.

Højspændt stemning: Hurtige skift i fart og retning, f.eks. snurre rundt eller løb. Ofte udtrykfuld og med råb.

Opspændt stemning: Optræde eller fremvise noget, f.eks. cirkus, teater eller dans. Bevægelsen er udadvendt, ofte ekspressiv, så andre kan forstå barnets udtryk.

Euforisk stemning: Overskride normerne ved f.eks. at falde på en skør måde, pjaske med vand eller ødelægge et legotårn. Her kan der opstå strid med andre børn og personale.

De stemninger børn er i er afgørende for legens udvikling, fællesskabet og ofte også for den pædagogiske anerkendelse af legens værdi. F.eks. vil pædagogisk personale i nogle situationer foretrække den hengivne stemning frem for den euforiske stemning, hvilket kan få betydning for børn mulighed for at udfolde legen.

Fem centrale former for leg (i praksis blander børnene ofte flere legeformer)

- Leg som kommunikationsform** er den tidligste form for leg og knytter sig til omsorg og opbygning af relationer mellem børn og omsorgspersoner. Den er særligt fremtrædende i spædbarnsalderen. Det kan f.eks. være titte-bøh-leg på puslebordet i vuggestuen. Kommunikation er også senere en afgørende faktor i leg, f.eks. i ninja-kamp, hvor børnene med overdrevne bevægelser og ansigtsudtryk signalerer, at der er tale om leg og ikke virkelig kamp.
- Genstandsrettet leg** foregår særligt i vuggestue og dagpleje. Børnene undersøger genstande og har yndlingsting og -legetøj, men er også optaget af andres handlinger, som de forsøger at imitere og gentage i deres lege. Det ses ofte, når børn parallelt leger med de samme materialer eller bevægelser.
- Den fysiske bevægelsesleg** foregår i alle aldersgrupper og i børns alene-leg, når de imiterer hinanden og i rolleleg. Bevægelseslegen er ofte højlydt, og børnene kan gennem legen opdine hinanden til en højspændt og euforisk legestemning. Bevægelseslege rummer også risikofyldt leg, hvor børnene opsøger og udfordrer deres egne grænser, f.eks. i kamp-lege, hvor børn leger med grænsen mellem leg og smerte. Regel-lege som sport og boldspil hører også til inden for kategorien.
- Konstruktionsleg** er forlængelsen af den genstandsrettede leg. Børnene finder glæde ved at bygge, sætte ting sammen og færdiggøre et produkt, f.eks. stabile klodser. Det sker ofte i en hengiven stemning, men legestemningen kan hurtigt skifte til euforisk, hvor det handler om at smadre konstruktionen igen.
- Forestillingsleg** er en fællesbetegnelse for de forskellige former for fantasileg, som børn begynder at lege i børnehavealderen og godt op i skolealderen. Børn begynder at lade som om ved at efterligne noget, som de f.eks. ser voksne gøre, bl.a. lave mad, køre bil eller tale i telefon. Det sker ofte først ved, at barnet leger alene. Særligt i børnehaven og indskoling leger børn social fantasileg, hvor de f.eks. spiller roller, når de leger med LEGO eller bygger en hule. De bruger deres udviklede sprog til at forbinde erfaringer og idéer og skabe et fantasiunivers.

I det følgende ses sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Sammenhænge observeret og opsamlet på vejledningsbesøg og på tilsyn samt formidlet på workshop.

Dagplejers rolle

- Et barn viser interesse for en leg, og dagplejer griber den, og skaber rammer for at alle kan deltage.
- Dagplejer italesætter det hun ser et barn leger, og de andre børn får lyst til at deltage.

Legekultur

- Dagplejer går foran og viser, hvordan man kan lege forskellige lege.

- Daglejer justerer og planlægger efter forskellige aldre og erfaringer – eksempelvis når der kommer et nyt barn.
- Børnene leger hver især i legekøkkenet. Daglejer udvider legen ved at foreslå og deltager i at legen bliver mere temaorienteret fx fødselsdagsfest, skovtur, vi skal ud og handle.
- Når en leg er kendt bliver børnene inspireret til senere selv at begynde på legen
- Daglejer er nysgerrig på børnenes legekompetence gennem samtaler med forældre.

Stemninger i leg

- En pige står på en scene og lader som om hun er en fra Tv'et, og synger og danser.
(Opstemt stemning)
- Piger leger parallelt med dukker, putter dem, giver mad og skifter ble.
(Hengiven stemning)
- Børnegruppe leger den vilde leg, hvor de løber, hopper, vælter og skriger.
(Højspændt stemning)

Former for leg

- Daglejer indretter legeværelset med forskellige legestationer, som børnene kan opsøge og inspireres af f.eks legekøkken, der stilles, så flere børn kan være omkring det. Madras med bogreol tæt ved læsekrog. Langt bord til konstruktionslege. Udklædningstøj, spejle og "pilfingervæg"
- Tre børn står ved siden af hinanden i legekøkkenet og har gang i hver deres leg – ind i mellem opstår der kortvarigt fællesleg (Genstandsrettet leg)
- De små leger, de drikker af koppen, putter dukken, putter dukken (Forestillingsleg)

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til? (justeringer)

I praksis har vi set følgende ændringer/justeringer:

- Flere samtaler om leg - refleksion
- Ændringer i pædagogiske lege- og læringsmiljøer bl.a i indretningen
- Fokus på legefælleskaber
- Opmærksomhed på det med at gå foran, ved siden af og bagved legen.

På workshoppen har dagplejerne, gennem besvarelser af refleksionsspørgsmål, givet udtryk for følgende i forhold til hvordan processen har været:

- "Vi er blevet mere opmærksomme på, hvad det enkelte barn kan. Nogle af børnene har deltaget mere, end hvad vi troede, de kunne."
- "Det har været en lærerig og spændende proces, men vi har altid arbejdet med leg."
- I starten virkede det lidt abstrakt, så vi skulle lige lære at finde vores vej i det. Snakkene har været rigtig gode og givende for os. Vi er blevet mere bevidste om, hvilken betydning vores aldersopdeling har."

Ligeledes har dagplejere givet udtryk for, hvad de blev inspireret af hos hinanden på workshoppen:

- *"Vi blev inspireret af de mange muligheder – f.eks motorikbane udendørs – at når vi voksne tør, tør børnene også."*
- *"Alle de forskellige ideer – farver og former, dukker med velcro. De forskellige legemiljøer. Lære noget om konstruktionslege. Blive inspireret, gode ideer, andre lege på en ny måde."*
- *"Nye lege – andre måder at indrette på"*
- *Glæde ved de andre kollegaer. Stoltheden og arbejdsglæde."*

Og slutteligt hvordan de fortsat vil have fokus på leg hver især og i legestuen:

- *"Tale om det i legestuen. Holde hinanden op på det"*
- *"Vi vil lave temaer og følge dem/fordybe os i det."*
- *"Mindre legetøj – mere voksenstyret."*
- *Vi vil fortsætte arbejdet i hjemmet og i legestuen. Vi vil bruge hinanden til inspiration. Vi vil evaluere og sparre med hinanden i legestuen. Vi vil stadig have fokus på at sætte ord på "Hvad og hvorfor vi gør, som vi gør."*

Inddragelse af forældrebestyrelsen

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje inddrages i evaluering af den pædagogiske læreplan, herunder hvordan dagplejen har arbejdet ud fra det pædagogiske grundlag leg.

Hvordan har vi inddraget forældre i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Forældre i dagplejen har undervejs i forløbet med leg givet udtryk for på forældrebestyrelsesmøder, hvordan leg opleves som en del af dagplejen.

Det har været synligt i dagplejehjem, at leg har været fokuspunkt. Dette har blandt andet vist sig via plakato-phæng eller gennem fortælling og informering fra dagplejere, hvordan leg har været en central del af en dag i dagplejen. Forældre er også blevet inddraget, så forældre eventuelt kunne videreføre gode tiltag til fordel for børnene derhjemme også.

Ligeledes er forældrebestyrelsen inddraget i evalueringen af leg som fra den styrkede læreplan.

Det fremadrettede arbejde

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Da det pædagogiske grundlag fortsat er en vigtig del af dagplejens arbejde til fordel for, hvordan vi møder børn med kvalitet i dagplejen og med et værdigt perspektiv, da vil vi arbejde videre med børnesynet fra den pædagogiske grundlag. At have fokus på børnesynet vil være en god overgang fra at se leg i et ressourceperspektiv, i også at se på hvordan vi tilgår børnesynet med barnets ressourcer for øje. Dette er også i høj grad i tråd med, at alle dagtilbud i kommunen skal arbejde med børnesyn til fordel for, at vi som kommune har et godt og fælles børnesyn ud fra grundlaget i den styrkede læreplan.

Ved at vi i dagplejen har fordybet os i leg, er der blevet en større nysgerrighed på tilgange omkring det pædagogiske læringsmiljø, herunder børnesynet i pædagogiske læringsmiljø. Herunder har arbejdet med legen ofte taget udgangspunkt i børnegruppen, og netop det handler også om børnesyn om roller og positionering og af børns optagethed.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Da børnesyn kan være en mere abstrakt del at forholde sig til og arbejde med, vil vi justere os i næste forløb ved at forsøge at udarbejde en ramme, som omkranser, hvordan der kan arbejdes med børnesyn i dagplejen.

I den overordnede planlægning har smttemodel været en rettesnor for dagplejepædagogernes arbejde med leg, hvilket har gjort, at der løbende i dagplejen har været evaluerende dialog om praksis. Vi vil i dagplejen forsøge at organisere os i det fremtidige arbejde med børnesyn ved at holde os i samme retning. Der vil fortsat være inddragelse af alle i dagplejen i evaluering af læreplanen. Dette lykkes, når vi får en god drøftelse om børnesyn på tilsyn, vejledningsbesøg og i legestuer.